

ISSN 2616-4868

ISSN 3041-1521 Online

UDC 614.21

КЛІНІЧНА ТА ПРОФІЛАКТИЧНА МЕДИЦИНА
НАУКОВИЙ МЕДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

CLINICAL AND PREVENTIVE MEDICINE
SCIENTIFIC MEDICAL JOURNAL

№ 4 (50) / 2026

ЗАСНОВНИК:

Державна наукова установа «Центр інноваційних технологій охорони здоров'я» Державного управління справами

FOUNDER:

State Institution of Science «Center of innovative healthcare technologies» State Administrative Department

Головний редактор – Дячук Д.Д.
Заступник головного редактора – Ященко Ю.Б.
Відповідальний секретар – Кондратюк Н.Ю.
Провідний редактор – Грішин В.Б.
Науковий редактор – Міхалев К.О.
Літературний редактор – Машкіна О.М.

Chief Editor – Diachuk D.D.
Deputy Editor-in-Chief – Yaschenko Yu.B.
Responsible secretary – Kondratiuk N.Yu.
Leading editor – Grishyn V.B.
Scientific editor – Mikhailiev K.O.
Copy editor – Mashkina O.M.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Дячук Д.Д. (Україна)	Курик О.Г. (Україна)
Ященко Ю.Б. (Україна)	Шкорботун Я.В. (Україна)
Кондратюк Н.Ю. (Україна)	Бленд Сара (США)
Васильєва Т.Л. (США)	Ященко Олексій (США)
Литвин О.В. (Україна)	Гладких Ф.В. (Україна)
Мороз Г.З. (Україна)	Дабровський Войцех (Польща)
Буряк О.Г. (Україна)	Ткаченко Р.П. (Україна)
Сафа Гурсой (Туреччина)	Грузева Т.С. (Україна)
Крячкова Л.В. (Україна)	Шапринський В.В. (Україна)

EDITORIAL BOARD

Diachuk D.D. (Ukraine)	Kurik O.G. (Ukraine)
Yaschenko Yu.B. (Ukraine)	Shkorbotun Ya.V. (Ukraine)
Kondratiuk N.Yu. (Ukraine)	Bland Sarah (USA)
Vasylyeva T.L. (USA)	Yaschenko Alex (USA)
Lytvin O.V. (Ukraine)	Hladkykh F. V. (Ukraine)
Moroz G.Z. (Ukraine)	Dabrowski Wojciech (Poland)
Buryak O.G. (Ukraine)	Tkachenko R. P. (Ukraine)
Safa Gursoy (Turkey)	Gruzueva T.S. (Ukraine)
Kriachkova L.V. (Ukraine)	Shaprynskyi V.V. (Ukraine)

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Голова редакційної ради *Дячук Д.Д.*

Кузнецова С.М. (Україна)	Пархоменко О.М. (Україна)
Лазоришинець В.В. (Україна)	Страфун С.С. (Україна)
Лурін І.А. (Україна)	Усенко О.Ю. (Україна)
Нетяженко В.З. (Україна)	Файнзільберг Л.С. (Україна)
	Черній В.І. (Україна)

EDITORIAL COUNCIL

Head of the editorial council *Diachuk D.D.*

Kuznetsova S.M. (Ukraine)	Parkhomenko O.M. (Ukraine)
Lazorishinets V.V. (Ukraine)	Strafun S.S. (Ukraine)
Lurin I.A. (Ukraine)	Usenko O.Yu. (Ukraine)
Netyazhenko V.Z. (Ukraine)	Fainzilberg L.S. (Ukraine)
	Cherniy V.I. (Ukraine)

Адреса редакції:

01014, м. Київ, вул Верхня, 5, Україна
Тел. (044) 254-68-71, e-mail: mag.cp.medical@gmail.com
<http://www.cp-medical.com>

Періодичність виходу – 8 разів на рік

Свідцтво про внесення суб'єкта господарювання до державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 8378

Рекомендовано до друку Вченою радою ДНУ «ЦІТОЗ» ДУС (протокол № 3 від 14.04.2026 р.)

Підписано до друку 30.04.2026 р.

Видавець – Державна наукова установа «Центр інноваційних технологій охорони здоров'я» Державного управління справами

Журнал входить до списку друкованих (електронних) періодичних видань, що включаються до Переліку наукових фахових видань України категорія «А» (Наказ МОН від 10.12.2024 року № 1721).

Ідентифікатор друкованого медіа в Реєстрі R30-02194

Усі статті обов'язково рецензуються.
Цілковите або часткове поширення в будь-який спосіб матеріалів, опублікованих у цьому виданні, допускається лише з письмового дозволу редакції. Відповідальність за зміст рекламних матеріалів несе рекламодавець.

© Державна наукова установа «Центр інноваційних технологій охорони здоров'я» Державного управління справами

(ACCEPTED 06-JUL-2023)

© State Institution of Science «Center of innovative healthcare technologies» State Administrative Department

ТЕХНОЛОГІЇ МЕДИЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ

- Олег Л. Зюков, Тетяна М. Горlach*
**ПРОГНОЗУВАННЯ РИЗИКУ
ПОРУШЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ
СПРОМОЖНОСТІ В ОСІБ
СТАРШИХ ВІКОВИХ ГРУП:
ПАЦІЄНТОЦЕНТРИЧНИЙ ПІДХІД НА
ОСНОВІ СКРИНІНГУ ВНУТРІШНЬОЇ
ЖИТТЄЗДАТНОСТІ ICORE** 115
<https://doi.org/10.31612/2616-4868.4.2026.13>

- Михайло І. Безега, Галина А. Лобань,
Валентина П. Полянська, Світлана В. Зачепило,
Ірина М. Звягольська, Галина М. Більшакова*
**ОСОБЛИВОСТІ МІКРОБІОМУ
ВЕРХНЬОЩЕЛЕПНИХ ПАЗУХ ПРИ
ХРОНІЧНОМУ ОДОНТОГЕННОМУ
РИНОСИНУСИТІ.....** 125
<https://doi.org/10.31612/2616-4868.4.2026.14>

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я

- Катерина Ю. Гріжимальська, Ольга О. Андрушкова,
Галина Г. Назарчук, Євген В. Шлапак, Артур С. Скрипка,
Дмитро В. Палій*
**ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОФІЛАКТИКИ
ЗАХВОРЮВАНЬ ПОВЕРХНІ ОКА
БАКТЕРІАЛЬНОГО ГЕНЕЗУ У НОСІЇВ
КОНТАКТНИХ ЛІНЗ.....** 134
<https://doi.org/10.31612/2616-4868.4.2026.15>

МЕДИЧНА ОСВІТА

- Наталія В. Стучинська, Альбіна О. Криштопа,
Марія Д. Андрійчук, Олександр В. Чалий*
**СИНЕРГЕТИЧНИЙ ПІДХІД ДО
ВИВЧЕННЯ ОСНОВ МЕДИЧНОЇ
ВІЗУАЛІЗАЦІЇ: ФІЗИЧНІ ПРИНЦИПИ ТА
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ** 143
<https://doi.org/10.31612/2616-4868.4.2026.16>

ПРАКТИЧНА ДОКАЗОВА МЕДИЦИНА: ПОРІВНЯЛЬНІ ОГЛЯДИ

- Джаміла Д. Коваленко, Ольга В. Пучина,
Ольга А. Черепехіна, Анастасія В. Турубарова,
Ірина В. Мартиненко, Марія І. Гречаник*
**ПСИХОЛОГІЧНІ КОМПОНЕНТИ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК СКЛАДОВОЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ, ЕРГОТЕРАПІЇ
ТА ПСИХОЛОГІЇ У СИСТЕМІ ПЕРВИННОЇ
МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ: БАГАТОУСТАНОВЧЕ
КРОС-СЕКЦІЙНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ.....** 151
<https://doi.org/10.31612/2616-4868.4.2026.17>

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

- Євгенія А. Бурлака, Ігор В. Ковальчук, Ярослава С. Демиденко,
Сергій П. Кривопустов, Олександр П. Волосовець*
**НОВІ ПЕРСПЕКТИВИ РАНЬОГО ДІАБЕТИЧНОГО
УРАЖЕННЯ НИРОК У ДІТЕЙ: ПАТОГЕНЕЗ
ТА ДІАГНОСТИЧНІ ДОСЯГНЕННЯ.....** 166
<https://doi.org/10.31612/2616-4868.4.2026.18>

- Ірина В. Кальонова, Ганна М. Страколист*
**НАУКОВО-ДОКАЗОВІ ПІДХОДИ У ФІЗИЧНІЙ
ТЕРАПІЇ ВІЙСЬКОВИХ З ВИБУХОВОЮ ЧЕРЕПНО-
МОЗКОВОЮ ТРАВМОЮ ЛЕГКОГО СТУПЕНЯ... 177**
<https://doi.org/10.31612/2616-4868.4.2026.19>

- Віталій М. Осінов*
**СУЧАСНІ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ
ПІДХОДИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В МЕНЕДЖМЕНТІ ХРОНІЧНОГО БОЛЮ.....** 186
<https://doi.org/10.31612/2616-4868.4.2026.20>

- МАТЕРІАЛИ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ
УЧАСТЮ «МЕДИЦИНА, ПРАВО
І БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВОЄННОГО
ЧАСУ: СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ТА
ШЛЯХИ МІЖГАЛУЗЕВОЇ ВЗАЄМОДІЇ»
(26-28 ТРАВНЯ 2026 Р.).** 194

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МАШИННОГО НАВЧАННЯ В АНАЛІЗІ ЕКГ ДЛЯ ОЦІНКИ РИЗИКУ РОЗВИТКУ ХВОРОБ СИСТЕМИ КРОВООБІГУ

Стельмах О. А., Кравченко А. М.

Державна наукова установа «Центр інноваційних технологій охорони здоров'я» Державного управління справами, м. Київ, Україна

Вступ. Хвороби системи кровообігу (ХСК) зумовлюють 67% летальних випадків у структурі смертності населення України. Рання верифікація гострого інфаркту міокарда та латентної серцевої недостатності вимагає зміни діагностичної парадигми. Традиційний візуальний аналіз інтервалів ЕКГ має високий суб'єктивізм. Натомість інтеграція алгоритмів глибокого машинного навчання (Deep Learning) відкриває можливості для детекції субклінічних біомаркерів, що визначає потребу в систематизації світового та вітчизняного досвіду їхнього клінічного впровадження.

Мета. Систематизувати дані сучасних літературних джерел щодо ефективності, клініко-економічної доцільності та методологічних підходів до використання алгоритмів глибокого машинного навчання в аналізі ЕКГ для предиктивної оцінки ризику ХСК.

Матеріали та методи. Проведено системний огляд, контент- та бібліометричний аналіз публікацій за 2019-2025 рр. Пошук здійснювався у базах PubMed, MEDLINE, Scopus, Web of Science та профільних виданнях України.

Результати та обговорення. За даними міжнародної літератури (роботи Клініки Майо, вибірка 44 959 пацієнтів), застосування одновимірних згорткових нейромереж (1D-CNN) для аналізу понад 3500 контурних ознак кардіоциклу забезпечує детекцію безсимптомної дисфункції міокарда з точністю AUC = 0,93. Підтверджено, що концепція «ЕКГ-віку» (AI-ECG Age) та показник Age Gap > 7 років є стійкими незалежними маркерами смертності: на 10-річному горизонті виживання падає з 70% до 45% (p < 0,001).

Вітчизняні дослідники (ДУ «Національний науковий центр «Інститут кардіології, клінічної та регенеративної медицини імені академіка М. Д. Стражеска НАМН України»)) фокусуються на впровадженні штучного інтелекту (ШІ) як інструменту тріажу на первинній ланці. За їхніми клініко-економічними моделями, інтеграція ШІ-модулів у медичні інформаційні системи (МІС) знижує відносні витрати на первинний скринінг ХСК до 5,9%, скорочує час аналізу сигналу до 10 секунд (у 375 разів) та підвищує пропускну здатність амбулаторій у 15-20 разів.

Аналіз етико-правових публікацій виявив, що впровадження обмежується проблемою «чорної скриньки» та ризиком алгоритмічної упередженості («bias»). Для адаптації закордонних моделей необхідна локальна валідація на вітчизняних базах, деідентифікація біоданих згідно з GDPR та використання методів пояснювального ШІ (Grad-CAM для теплового картування ваг уваги нейромережі).

Висновки. Глибоке машинне навчання трансформує ЕКГ у прецизійну модель «електричного двійника міокарда». Адаптація світових алгоритмів (Mayo Clinic) та їхня інтеграція у МІС України, з урахуванням концепцій вітчизняної кардіологічної школи, є стратегічним пріоритетом для зниження смертності від ХСК за рахунок масового скринінгу.

ОСОБЛИВОСТІ ЦЕРВІКАЛЬНОГО БОЛЬОВОГО СИНДРОМУ В ОСІБ, ЯКІ ПЕРЕНЕСЛИ COVID-19

Стоянов О. М.¹, Калашніков В. Й.^{2,3}, Вастьянов Р. С.¹, Кугель Я. І.¹, Андрєєва Т. О.⁴, Мельник Ю. В.⁵

¹Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна

²Ужгородський національний університет, м. Ужгород, Україна

³Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

⁴Чорноморський національний університет імені Петра Могили, м. Миколаїв, Україна

⁵Консультативно-діагностичний центр «Neuro-CardioLab», м. Одеса, Україна

Мета. Оцінка ступеня вираженості больового синдрому шийного відділу хребта в осіб, які перенесли COVID-19.

Матеріали та методи. У дослідження включено 65 пацієнтів із больовим синдромом у верхній частині тіла, що виник, зберігався або посилювався після гострого періоду COVID-19 (чоловіків – 25 [38,5%], жінок – 40 [61,5%] у віці від 29 до 65 років [середній вік пацієнтів становив 41,5 ± 5,4 року]). Контрольну групу склали 14 практично здорових осіб. Інтенсивність болю оцінювали за візуально-аналоговою шкалою (ВАШ). Критерії виключення: дисплазія та дизрафія спинного мозку та міжхребцевих суглобів, онкологічна патологія хребта та спинного мозку, остеопороз, системні захворювання сполучної тканини.

Результати та обговорення. Больовий синдром був провідною скаргою переважно у вигляді цервікалгії, часто в поєднанні з болем у верхній частині спини та іррадіацією у верхні кінцівки. Головний біль, вестибулярні та вегетативні розлади мали рефлекторно-судинні механізми реалізації. У 75,4% пацієнтів виявлено ознаки набуті цервікальної стенозуючої патології з максимумом у сегменті С6, що супроводжувалося вираженою неврологічною симптоматикою. Біль у шийному відділі хребта був зареєстрований у 23 пацієнтів (35,4%), біль у верхній частині спини – у 32 (49,2%), біль та оніміння у верхніх кінцівках був характерним для 32 (49,2%) пацієнтів. Інтенсивність болю згідно з ВАШ коливалася в діапазоні від 1 до 5 балів, середнє значення становило 3,1 ± 0,4 бала. Головний біль (76,9%) був переважно комбінованим з шийним болем. Запаморочення (58,5%) були провідним супутнім синдромом. Вони мали несистемний характер та супроводжувалися проявами вегетативної дисфункції.

Висновки. Перенесений COVID-19 виступає тригером декомпенсації дегенеративних змін шийного відділу хребта з формуванням стійких больових і неврологічних синдромів. Ця концепція зумовлює необхідність багаторівневої оцінки стану пацієнтів, індивідуалізованої лікувально-реабілітаційної тактики та динамічного неврологічного нагляду.